

Міністерство освіти Азербайджанської Республіки
Міністерство освіти і науки України

Азербайджанський архітектурно-будівельний університет
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»

BUILDING INNOVATIONS – 2020

Збірник наукових праць
за матеріалами

III Міжнародної
азербайджансько-української
науково-практичної конференції

1 – 2 червня 2020 року

Баку – Полтава 2020

Скриль В.В., к.е.н., доцент

ORCID 0000-0003-4064-8146, e-mail skrilvv3333@gmail.com

Глушко А.Д., к.е.н., доцент

ORCID 0000-0002-4086-1513, e-mail glushk.alina@gmail.com

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

ПРИНЦИПИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОЇ ПОЛІТИКИ КРАЇН-ЛІДЕРІВ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

***Анотація.** Світовий досвід показує, що дієві заходи в напрямі енергоефективності можуть скоротити зростання національного попиту на ПЕР, що дозволить знизити імпорт ПЕР та, відповідно, зняти енергетичні проблеми країн з перехідною економікою. Разом з тим, правильно розроблена енергетична стратегія країни, дієві проекти міжнародного співробітництва в сфері підвищення енергоефективності сприятимуть підвищенню енергетичної ефективності, економічному розвитку, екологічній та національній безпеці країни.*

***Ключові слова:** енергоефективна політика, енергоефективність, паливно-енергетичні ресурси, енергозбереження.*

Skryl V. V. PhD (Economics)

ORCID 0000-0003-4064-8146, e-mail skrilvv3333@gmail.com

Glushko Alina, PhD, PhD (Economics)

ORCID 0000-0002-4086-1513, e-mail glushk.alina@gmail.com

National University «Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic»

PRINCIPLES OF ENERGY EFFICIENT POLICY OF ENERGY SAVING LEADER COUNTRIES

***Abstract.** World experience shows that effective energy efficiency measures can reduce the growth of national demand for energy resources, which will reduce energy imports and, consequently, remove the energy problems of countries with economies in transition. At the same time, a properly developed energy strategy of the country, effective projects of international cooperation in the field of energy efficiency will contribute to energy efficiency, economic development, environmental and national security of the country.*

***Keywords:** energy efficiency policy, energy efficiency, fuel and energy resources, energy saving.*

В індустріально-розвинених країнах, на відміну від колишньої орієнтації на великомасштабне нарощування виробництва енергетичних ресурсів, вищим пріоритетом енергетичної стратегії є підвищення рівня енергоефективності [1, с.143].

У багатьох країнах розроблені національні цільові програми економії використання паливно-енергетичних ресурсів, які включають великий комплекс заходів з вдосконалення структури споживання енергоносіїв, розвитку матеріально-технічної бази, більш повного вилучення корисних компонентів, збору та використання вторинної сировини, контролю та обліку енергоспоживання.

Так, у країнах Західної Європи, де переважають ринкові відносини, в питаннях вдосконалення енергоефективності, як правило, намагаються уникати правового регулювання, віддаючи перевагу інформаційним програмам та програмам, що

підвищують рівень технічної обізнаності. Основний принцип, якого вони дотримуються – чим вище енергетична інтенсивність, тим менше нормативного регулювання у цій сфері. Наприклад, у промисловості, ринок сам змусить підвищувати енергоефективність, знижувати енергоємність виробленої продукції з метою підвищення її конкурентоспроможності. Окрім того, при економічному регулюванні енергоефективності часто застосовують примусові заходи, які включають в себе законодавчо закріплені норми і ініціативи, впроваджувані «зверху». Ці рішення найбільш популярні в країнах Європи, де законослухняне населення і виробники підтримують обов’язкові державні програми.

В іншому випадку, часто впроваджуються стимулюючі заходи, які мають безпосередній вплив на виробника. В країнах, які активно використовують цей метод, в хід йдуть інструменти фінансового стимулювання, а також PR-інструменти. Прорахувати економічну ефективність подібних рішень складніше, ніж у випадку з примусовими заходами.

Політика енергоефективності провідних країн світу спрямована на впровадження енергозберігальних заходів через функціонування державно-приватного партнерства з обов’язковою участю власників будинків і підприємств до заходів енергозбереження.

Енергоефективна політика країн-лідерів з енергозбереження включає три основні складники:

- 1) стимулювання до заощадження енергії;
- 2) примус до енергозбереження;
- 3) просвітницькі програми у сфері енергозбереження [2, с. 165].

Також слід зазначити, що з огляду на світовий досвід, Міжнародне енергетичне агентство (International Energy Agency) виокремлює наступні механізми політики енергоефективності на рівні держав: цінові; регулятивні та контролюючі; фінансового та фіскального стимулювання; промоційні (інформаційні) механізми; технологічного, комерційного та фінансового розвитку [3, с.300-311]. У таблиці 1 згруповано механізми (ціновий, регулятивний, контролюючий, інформаційний та мотиваційний) управління енергоефективністю на основі проведеного аналізу кращого досвіду європейських країн.

Таблиця 1.

Систематизація елементів політики енергоефективності

Країна	Елементи політики енергоефективності				
	Ціновий	Регулятивний	Контролюючий	Інформаційний	Мотиваційний
Норвегія	+	+	+		+
Швеція		+			+
Німеччина				+	+
Данія				+	+
Польща	+		+		+
Чехія				+	+

Отримані дані про досвід країн світу в енергоефективності згуртовано у таблиці для порівняння їх між собою (табл.2).

Таким чином, можемо сказати, що кожна країна для розвитку енергоефективності зробила вагомий вклад. Звернемо увагу і на те, що згідно висновків європейських фахівців, найбільш надійними інструментами енергозбереження є фінансово-економічні регулятори і стимули, такі як ціни та тарифи, пільгове оподаткування, державна фінансова підтримка. Провідну роль в енергозбереженні відіграє і кваліфікований енергоменеджмент, що креативно працює при виконанні вимог міжнародних стандартів.

Таблиця 2.

Міжнародний досвід фінансування енергоефективних проєктів

Країна	Досвід
Норвегія	Їх досвід характеризується як процес забезпечення енергоефективності з урахуванням усіх аспектів лібералізованих ринків, цільового планування й захисту навколишнього середовища.
Швеція	Налагоджена чітка система контролю за використанням «Енова СФ» енергоресурсів. Практикується звільнення терміном на п'ять років від енергетичного податку, надання субсидії держави для реконструкції старих будівель (заміна котлів, утеплення тощо), спрощене отримання дозволів на будівництво вітрових електростанцій.
Німеччина	Виробництво енергії за рахунок використання вугілля й альтернативних джерел енергії. Використання державних дотацій на стимулювання екологічних альтернативних видів енергії й видобуток бурого й кам'яного вугілля. Впровадження енергоефективності в Німеччині фінансується за допомогою банків та великих корпорацій.
Данія	Законопроект «Зелена трансформація для Данії». Головна ціль полягає у 100%-му переході на альтернативні види енергії у сферах електро- і тепlopостачання, в приватному секторі, промисловій і транспортній галузях до 2050 р.
Польща	Отримання кредитів від комерційних та державних банків для модернізації житлового фонду з низьким відсотком (2-10%) під гарантію повернення через тарифну політику. Створення фонду «Теплової реновації та капітального ремонту», який став основним фінансовим донором.
Чехія	Організовано державну Програму «Зелені заощадження». Створено Державний екологічний фонд Чехії, який отримує фінансування від міжнародних організацій.

Список використаних джерел

1. Данілкова А.Ю. Система специфічних механізмів політики енергоефективності промислових підприємств України / А.Ю. Данілкова // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. – 2016. – №4. – Т. 1. – С. 142–146.
2. Гительман Л.Д. Эффективная энергокомпания. Экономика. Менеджмент. Реформирование / Л.Д. Гительман, Б.Е. Ратников. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2002. – 544 с.
3. Цапко-Піддубна О.І. Аналіз механізмів реалізації політики енергоефективності / О.І. Цапко-Піддубна // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України. – 2009. – Вип. 19.11. – С. 300–311.